

50

LETNICO
obhaja letos
"Amerikanski
Slovenec"

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKE LIST V AMERIKI

Glaslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do smagel.

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; P. S. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKE
LIST V
ZDRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

ŠTEV. (NO.) 234

CHICAGO, ILL., PETEK, 5. DECEMBRA — FRIDAY, DECEMBER 5, 1941.

LETNIK (VOL.) L

Uspeh na jugu ojunacil Ruse - Italija poroča o zaroti

Nazijski beg pri Rostovu
dobro znamenje, pravijo

Kar se je zgodilo pri Rostovu, se lahko zgodi tudi pri Moskvi, pravijo Rusi. — Južna nazijska armada še vedno beži. — Siloviti sneženi viharji pri Moskvi.

Kuibšev, Rusija. — Poročila o velikem uspehu, ki so ga dosegle sovjetske čete nad naziji na južnem delu fronte, pri Rostovu, so vline Rusom novega bodrila, da zdaj z večjo samozavestjo in upanjem gledajo v bodočnost. Na ta račun se vršijo po celi Rusiji tudi proslave, kajti upravičeno se sklepa, da je to prvi začetek preobrata, ki bo zadel nemško armado.

Lahko pa so Rusi tudi v resnici ponosni na ta dogodek, kajti to je prvič tekom cele sedanje vojne v Evropi, da je nemška vojska doživela kak večji poraz ter se morala umakniti iz kakih zasadenih krajev. Znamenje je to, kakor se je Lozovski, zun. podkomisar, pred par dnevi izrazil, da nazijska armada ni nepremagljiva, in tako zdaj upravičeno sklepajo, da se isto, kar se je pripetilo pri Rostovu, dogodi lahko tudi pred Moskvo.

Umikanje Nemcev na južnem delu fronte, ki se je pričelo koncem zadnjega tedna, se je še v četrtki nadaljevalo in nazijskih čet, kakor trdi rusko poročilo, se je polastila prava panika pri tem pobegu ter so med umikom izgubile doslej nad 21,000 mož.

Tudi na fronti pred Moskvo je položaj bolj razveseljiv. Na pomoč so prišli tamkaj Rusom siloviti sneženi viharji, ki ovirajo, ako celo popolnoma ne onemogočajo nemške napade.

Uspeh pri Rostovu pa ni za Ruse samo v moralnem oziru velike važnosti. Prvič se je z umikom povečala daljava med nemško vojsko in kavkaškim oljem, drugič se zopet varno lahko vrši železniški promet med kavkaško pokrajino in ostalo Rusijo, in končno utegne ta zmaga vplivati tudi na Turčijo, da se ne bo ta tako zlahka priključila osišču.

Predstavite vašim prijateljem "Amer. Slovenca" in jim ga priporočite, da se nanj naročel!

ANGLEŠKI LABORITI ZAHTEVAJO KONSKRIPCIO KAPITALA

London, Anglija. — S svojo zahtevo, da se ima postaviti pod vojaško konskripcijo vse angleško prebivalstvo obojega spola, je min. predsednik Churchill izzval k življenju sile, ki utegnejo globoko preobraziti angleški socialni sistem. Njegov predlog ni zadel na nikako posebno opozicijo, pač pa se je podvzelo gibanje, da se načrt razširi tako, da ne bo obsegal samo mobiliziranja človeških sil, marveč tudi vse gospodarske in finančne vire; z drugo besedo, da se mobilizira tudi kapital.

Tozadevni predlog je bil stavljen od članov stranke laboritov, pri čemer se je povdarjalo, da ga

NEMŠKI USPEH
V LIBIJI

Nazijske čete si prebile izhod skozi britanski zid.

London, Anglija. — Položaj na bojišču v Libiji je postal za britansko armado dokaj kritičen, ko so izvršili Nemci z nepričakovano močno silo zadnji turek napad na jugu mesta Tobruk ter si izsilili tamkaj izhod proti zapadu skozi zid, ki so ga stvorile britanske čete. Kakor se trdi, se je britansko poveljstvo zmotilo v svojih računih; domnevalo je namreč, da so bile na nekem kraju nemške čete že popolnoma razbite, a so ravno te čete izvršile izpad, ki je Britance presenetil.

TRIKRAT VEČ IZDATKOV
KOT DOHODKOV

Washington, D. C. — Federalno zakladništvo je objavilo v turek, da je tekom prvih petih mesecev sedanjega fiskalnega leta, ki se je pričelo s 1. julijem, potrošila vlada po \$3 za vsak dolar, ki ga je sprejela. Dohodki so namreč znašali nekaj manj kot tri milijarde dolarjev, dočim so bili izdatki skoraj devet milijard; 70 odstotkov izdatkov je šlo na oboroževanje. Vladni dolgov znašajo zdaj 55 milijard dolarjev, kar je 11 milijard več kot pred letom dni.

ROJSTNI DAN ILLINOISA

Chicago, Ill. — To sredo je država Illinois praznovala svoj "rojstni dan". Ta dan je namreč minulo 123 let, kar se je Illinois priključil Uniji. Ob tistem času, namreč 1818, je imela ta država le 40,258 prebivalcev, dočim jih ima zdaj okrog 7½ milijona.

"ŠIRITE AMER. SLOVENCA"

LOKOMOTIVA SKOČILA
V VODO

East, Chicago, Ind. — Lokomotiva nekega potniškega vlaka, ki je vozil iz Chicage v New York, je zadnji turek ponoči skočila v tukajšnji bližini pri odprtem mostu v Indiana Harbor kanal, pri čemer je strojevodja izgubil življenje, toda potnikom na vlaku se ni nič pripetilo. Nesreča se je zgodila, ko strojevodja ni bržkone zaradi goste megle opazil znamenja, da je most odprt, ko je ravno takrat plul neki tovorni parnik po kanalu, in je zavore prepozno uporabil. Uspešen pa je bil, da je vlak v toliki meri ustavil, da je le lokomotiva skočila navzdol, dočim so drugi vozovi, 13 po številu, ostali na bregu, dasi je prvih šest skočilo s tira. Kakor opazovalci pravijo, je bil pravi čudež, da niso vozovi sledili lokomotivi, za kar gre brez dvoma zasluga strojevodju, 70 letnemu J. O'Connoruju iz Garrett, Ind., ko je vlak dovolj močno zavrl, in je tako postala žrtev nesreče le lokomotiva in on z njo.

SVARILO PRED PONAREJENIMI
BANKOVCI

Chicago, Ill. — Detektivski urad je izdal zadnji turek svariilo prebivalstvu, naj se čuva pred ponarejenimi petdolarskimi bankovci, o katerih se je ugotovilo, da so tukaj v prometu, in ki so se našli tudi v Detroitu in v Lincoln, Nebr. Ti bankovci nosijo črko "K" na spodnjem desnem kotu in številko 390 ravno tam; nad pečatom 1928C pa imajo serijsko številko F 45064487 A. Njih papir je tanjši kakor pri navadnih bankovcih in barva na njih temnejša. Okrog Lincolnove slike ni senčnate barve in obraz je dokaj brezizrazen.

ARMADA NI PRIPRAVLJENA,
PRAVI GENERAL

Camp Forrest, Tenn. — Po mnenju generala Leara, ki ga je izrazil zadnji turek, bi ameriška armada trpela ogromne izgube, ako bi jo poslali zdaj v vojno, češ, da za to še zdaleka ni pripravljena. Nje vežbanje, je dejal, se je vršilo vse preveč v naglici ter je zato pomanjkljivo in bo potrebno, da se bo nekako znova pričelo.

60 oseb pred sodiščem
v Trstu

Pred posebnim tribunalom se vodi v Trstu obravnava proti 60. osebam, obdolženim uporniških in revolucionarnih činov. — Navaja se, da so Slovence ščuvali k upor.

KRATKE VESTI

Washington, D. C. — S predlogom o vladnem kontroliranju cen, ki ga je odobrila poslanska zbornica zadnji teden, se bo pričel baviti senat prihodnji teden, kot se je v turek objavilo. Najprej ga bo obravnaval senatski odbor za bankarstvo in denarstvo.

Nairobi, Kenja. — V mestu Gondar, ki je bila zadnja važnejša italijanska postojanka v Abesiniji, katero so pred kratkim zavzeli Britanci, je bilo ujetih 11,500 Italijanov in nekaj več domačinov, kot se je te dni objavilo.

Singapore. — V pričakovanju, da utegne Japonska kmalu udariti, so Britanci poslali nova ojačenja v to trdnjavo. Med drugimi ladjami, ki so bile poslane semkaj, je bila tudi 35,000 tonska Prince of Wales. Ob vzhodni strani trdnjave so pa položene mine.

ROOSEVELTOVI GOVORI
IZŠLI V KNJIGI

Te dni je bila izdana v štirih zvezkih knjiga pod naslovom "The Public Papers and Addresses of Franklin D. Roosevelt", ki vsebuje govore in javne spise predsednika Roosevelta od 1937 do 1940. Knjiga obsega štiri zvezke in je dokaj draga; stane namreč \$30.

USLUŽBENCEM BO ZAPUSTIL
PODJETJE

Cambridge, Mass. — Kadar bo 54 letni H. P. Elliott, predsednik Elliott Addressing Mach. Co., umrl, bodo uslužbenci njegovega podjetja dobili za njim 51 odstotkov delnic. Pripomnil je, da itak ne bo mogel vzeti s seboj, kadar umre. Ta mož je že prej pokazal razumevanje za

Rim, Italija. — V omejenem mestu Trstu se vodi te dni pred izrednim sodnim tribunalom obravnava proti 60. osebam, obtoženim zarotniškega in prevarnega delovanja proti državi, dočim 11 drugih, ki so navedeni v obtožnici, oblasti še iščejo.

Kakor se glasi obtožnica, so ti zarotniki pritiskali na slovensko prebivalstvo ob meji in ga nagovarjali k upor, izrabljajoč njegovo "sovražstvo proti Italiji". Enako, da so ščuvali k upor, tudi slovenske vojske v italijanski armadi. Dalje so ti zarotniki, pravi obtožnica, skušali ustanoviti sovjetsko republiko, obstoječo iz Slovanov v Italiji, na Koroskem in v Jugoslaviji, in končno, da so izvršili številne sabotažne in teroristične čine po severni Italiji ter se pripravili tudi napad na Mussolinija samega, kar se je pripetilo leta 1938 v Kobaridu. Zarotniki, trdi obtožnica, so stali v zvezi s tujezemskimi silami, med katerimi je Rusija izrecno imenovana.

Delovanje zarotnikov je bilo omejeno predvsem na okrožje Trsta in v tem mestu so imeli tudi svoj glavni stan. Kakor se navaja, je našla policija v njih skrivališčih množino dinamita, granat, revolverjev in drugega orožja.

REKORDNE PLAČE V
JEKLARSKI INDUSTRIJI

New York, N. Y. — Skupne plače, ki so jih dobili uslužbenci v jeklarskih podjetjih tekom meseca oktobra, so bile bolj visoke kakor kdajkoli prej v zgodovini te industrije. Znašale so namreč okrog 119 milijonov dolarjev. Povprečna plača na uro je bila nekaj nad 98 centov.

V svojem prepričanju, da je zmaga na strani Nemčije omejenji zagrebški vstaški listi pravijo, da četnikom in Hrvatom Jugoslovanom "ne more nihče pomagati, ne Stalin, ne Churchill, ne Roosevelt, ne kralj Peter II." Jasnno je, da tako pisanje zagrebškega vstaškega tiska pomeni, da so Srbi, Hrvati in Slovenci Jugoslavan na najboljši poti, v družbi z Zdrženimi državami, Veliko Britanijo, Rusijo in vsemi narodi, ki se borijo za svobodo človeštva.

Vsi listi v Zagrebu priobčujejo iz dneva v dan razglase, s katerimi iščejo letalcev za vojno proti Rusiji. Ti razglasi se glasajo: "Vsi izučeni in neizučeni letalci predvojaškega roka bivšega jugoslovenskega letalstva naj se pismeno ali ustmeno prijavijo poglavarju izučevalnega oddelka poveljništva zračnih sil v Zagrebu, Žerjavičeva 18 L, za organizacijo njihovega daljnega šolanja." Med raznimi podatki, ki jih je treba v prijavah dati, stoji tudi to: "Razen tega naj vsak v svoji prijavi napiše vse Hrvate, ki se jih spominja, da

Vesti o domovini

Tiskovna poročila jugoslovenskega kraljevega poslaništva v Washingtonu, D. C. objavljajo, kako zagrebški tisk, ki je pod kontrolo nazijev, poroča o delovanju četnikov.

Vesti iz nepokorjene Jugoslavije

(JČO). — "Hrvatski List" iz Osijeka dne 4. avg. poroča sledeče: "V sredo okrog šestih popoldne so bile v Vinkovcih protizidovske demonstracije. Velika povorka demonstrantov je korakala po mestnih ulicah, noseč protizidovske napise in karikature židov, zahtevajoč, da se jih izžene iz Hrvatske. Povorka se je ustavila pred realno gimnazijo, kjer so sežgali neke židovske knjige in odpeli protizidovsko pesem. Množica naroda, ki je opazovala demonstracije, se je pridružila demonstrantom in kričala proti židom."

Zagrebški vstaški tisk v vsaki svoji številki žali na strašen in divjaški način srbski narod in vse, kar je srbskega. Pomembno je, da zagrebški vstaški listi v svoji vsi krivdo za vojno na srbski narod, vojno, ki jo je Nemčija vsilila Jugoslaviji. Novi List 6. avg. piše med drugim tudi to: "Znano je, da so Srbi, pripravljajoč se na vojno z ostalim odveklji v Srbijo največjem del železniškega parka bivše Jugoslavije, prizadevajoč si zlasti, da spravijo na varno največ vredne vozove in lokomotive."

Hrvatski Narod v svojem uvodniku 6. avg. pravi med drugim: "Četniki, razpršeni in povezani s komunistično sodrigo, skupaj z njimi pod isto zastavo, ki zares najboljšje odgovarja njihovemu skupnemu mišljenju, počenjajo skupaj zločine in skupaj kričijo 'Živel kralj Peter' in 'Živel Stalin'. Nenavadna je ta družba. Skupno je njihovo sovražstvo do vsega, kar je hrvatsko in do zgodovine te industrije. Znašale so namreč okrog 119 milijonov dolarjev. Povprečna plača na uro je bila nekaj nad 98 centov.

V svojem prepričanju, da je zmaga na strani Nemčije omejenji zagrebški vstaški listi pravijo, da četnikom in Hrvatom Jugoslovanom "ne more nihče pomagati, ne Stalin, ne Churchill, ne Roosevelt, ne kralj Peter II." Jasnno je, da tako pisanje zagrebškega vstaškega tiska pomeni, da so Srbi, Hrvati in Slovenci Jugoslavan na najboljši poti, v družbi z Zdrženimi državami, Veliko Britanijo, Rusijo in vsemi narodi, ki se borijo za svobodo človeštva.

Vsi listi v Zagrebu priobčujejo iz dneva v dan razglase, s katerimi iščejo letalcev za vojno proti Rusiji. Ti razglasi se glasajo: "Vsi izučeni in neizučeni letalci predvojaškega roka bivšega jugoslovenskega letalstva naj se pismeno ali ustmeno prijavijo poglavarju izučevalnega oddelka poveljništva zračnih sil v Zagrebu, Žerjavičeva 18 L, za organizacijo njihovega daljnega šolanja." Med raznimi podatki, ki jih je treba v prijavah dati, stoji tudi to: "Razen tega naj vsak v svoji prijavi napiše vse Hrvate, ki se jih spominja, da

so z njim končali šolo in kraj njihovega bivanja ali njihov rojstni kraj. — Iz poveljništva zračnih sil." (Novi List in Hrvatski Narod, od 1. do 10. avgusta 1941.)

Za zgled, kako zagrebški tisk razlaga narodu junaški upor četnikov proti nemško-italijansko-vstaškemu tiranstvu, navajamo "uradno stališče vstaške uprave do uporov v neodvisni". Zagrebški Novi List 7. avg. priobčuje sledeče "sporočilo št. 1": "Zagreb, 6. avg. — Okrog desetega julija so začele neke angleške kratkovalne postaje širiti vest, da bo dne 14. julija izbruhnila vstaja v vseh državah, ki so se nekdanj bojevale proti Nemčiji in Italiji, a so bile z bliskovno brzino premagane ali pokorjene. Nekoliko dni so te postaje klicale prebivalstvo, zlasti v

Neodvisni Državi Hrvatski in v balkanskih pokrajinah, naj se pripravi in 14. julija na znak, ki ga bodo dale te postaje, dvignejo vstajo." — "Neposredno pred 14. julijem pa so te radijske postaje sporočile, da se vstaja odgodi do dne 20. julija." — "Verjetno nevedoč o tej odgoditvi se je v noči od 14.—15. julija uprl del ujetnikov v ujetniškem tabo-rišču v Kerestincu in sicer 80 komunistov, ter se je večjemu delu tudi posrečilo pobegniti, vendar so jih naslednjega dne državne oblasti in kmetje položili in predali pristojnim sodiščem, dočim so nekateri med njimi, ker so se pri begu z orožjem branili, bili ubiti. Med 14. in 20. julijem je bilo na tako imenovanem Kordunu ter na področju Velikih žup Sana in Vrba in Krbava in Psat opaženo neko gibanje sumljivih oseb, ki so se skrivale po gozdovih. 20. julija se je v teh gozdovih slišalo streljanje in oborožene osebe so začele iz gozdov napadati mirne vasi, mučiti in ubijati mirno prebivalstvo, celo žene in otroke, zlasti mohamedanske in katoliške vere ter delati škodo na železniških progah ter brzokorakih in telefonskih napravah. Državna oblast je podvzela takoj potrebne mere, da se ta zločinski poiskus zatire in na ogroveni Jugoslavan na najboljši poti, v družbi z Zdrženimi državami, Veliko Britanijo, Rusijo in vsemi narodi, ki se borijo za svobodo človeštva.

Vsi listi v Zagrebu priobčujejo iz dneva v dan razglase, s katerimi iščejo letalcev za vojno proti Rusiji. Ti razglasi se glasajo: "Vsi izučeni in neizučeni letalci predvojaškega roka bivšega jugoslovenskega letalstva naj se pismeno ali ustmeno prijavijo poglavarju izučevalnega oddelka poveljništva zračnih sil v Zagrebu, Žerjavičeva 18 L, za organizacijo njihovega daljnega šolanja." Med raznimi podatki, ki jih je treba v prijavah dati, stoji tudi to: "Razen tega naj vsak v svoji prijavi napiše vse Hrvate, ki se jih spominja, da

Vsi listi v Zagrebu priobčujejo iz dneva v dan razglase, s katerimi iščejo letalcev za vojno proti Rusiji. Ti razglasi se glasajo: "Vsi izučeni in neizučeni letalci predvojaškega roka bivšega jugoslovenskega letalstva naj se pismeno ali ustmeno prijavijo poglavarju izučevalnega oddelka poveljništva zračnih sil v Zagrebu, Žerjavičeva 18 L, za organizacijo njihovega daljnega šolanja." Med raznimi podatki, ki jih je treba v prijavah dati, stoji tudi to: "Razen tega naj vsak v svoji prijavi napiše vse Hrvate, ki se jih spominja, da

Vsi listi v Zagrebu priobčujejo iz dneva v dan razglase, s katerimi iščejo letalcev za vojno proti Rusiji. Ti razglasi se glasajo: "Vsi izučeni in neizučeni letalci predvojaškega roka bivšega jugoslovenskega letalstva naj se pismeno ali ustmeno prijavijo poglavarju izučevalnega oddelka poveljništva zračnih sil v Zagrebu, Žerjavičeva 18 L, za organizacijo njihovega daljnega šolanja." Med raznimi podatki, ki jih je treba v prijavah dati, stoji tudi to: "Razen tega naj vsak v svoji prijavi napiše vse Hrvate, ki se jih spominja, da

Vsi listi v Zagrebu priobčujejo iz dneva v dan razglase, s katerimi iščejo letalcev za vojno proti Rusiji. Ti razglasi se glasajo: "Vsi izučeni in neizučeni letalci predvojaškega roka bivšega jugoslovenskega letalstva naj se pismeno ali ustmeno prijavijo poglavarju izučevalnega oddelka poveljništva zračnih sil v Zagrebu, Žerjavičeva 18 L, za organizacijo njihovega daljnega šolanja." Med raznimi podatki, ki jih je treba v prijavah dati, stoji tudi to: "Razen tega naj vsak v svoji prijavi napiše vse Hrvate, ki se jih spominja, da

MALE DRŽAVE SE PRIKLOPILE OSIŠČU

Pred nekaj dnevi je 13 držav podpisalo v Berlinu takozvani protikomunistični pakt ter s tem vstopilo v osišče Berlin-Rim-Tokio. Med tistimi, ki so podpisale, sta bili tudi "neodvisna" Hrvatska in Finska. Gornja slika kaže, ko je bil prirejen uradni sprejem italijanski delegaciji ob njenem prihodu v Berlin.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891.

The first and the oldest Slovene newspaper in America. Established 1891.

Izhaja vsak dan razra nedelj, ponedeljkor in dnevoj po pramnikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiskar: EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago. Telefon: CANAL 5544

Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago. Phone: CANAL 5544

Naročnina:		Subscription:	
Za celo leto	\$6.00	For one year	\$6.00
Za pol leta	3.00	For half a year	3.00
Za četrt leta	1.75	For three months	1.75
Za Chicago, Kanada in Evropo:		Chicago, Canada and Europe:	
Za celo leto	\$7.00	For one year	\$7.00
Za pol leta	3.50	For half a year	3.50
Za četrt leta	2.00	For three months	2.00
Posamezna številka	3c	Single copy	3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu je čas do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisov se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Nemška divjanja v Jugoslaviji

Da Nemci s tako strastjo divjajo v Jugoslaviji in pobijajo vse križem Slovence in Srbe, se je še le te dni povedal pravi vzrok, ki je Nemce razsrdil, da je bruhnilo iz njih barbarstvo najbolj nečloveške vrste. Ta vzrok je, ko je Jugoslavija s tem, da je zavrgla vladni podpis s Hitlerjem meseca marca, se odločila, da s Hitlerjem ne gre v nobeno zvezo, pa pride karkoli.

Prišel je res napad, ker barbarski in krvoločni instinkti nemškega naroda, pač ne morejo mirno prenesti nobene odločne slovanske zavednosti, so pač že dolga stotletja navajeni, da jim morajo Slovani biti le hlapci, zato je planil iz njihov duš in trdih src ves germanski barbarizem, ki je podležiji in hušji od vsakega drugega ter začel mesariti in trgati Jugoslavijo. Žrtev germanskemu molohu pa še ni dovolj. Na sto in sto žrtev pada vsak dan najbolj krute smrti. In da je tako, je pred nekaj dnevi neki nemški višji častnik v razburjenju izblebetal vzrok, zakaj tako. Ga je povedal v razburjenju in v neprevidnosti, ali namenoma ni znano, povedal ga je.

„Še vse premalo je to za vas! Vi ste krivi, da se je zavlekel naš program proti Rusiji, za več kakor mesec.“

Ta izjava jasno pove, da če bi bila Jugoslavija mirno sprejela Hitlerjeve zahteve, bi bil on napadel Rusijo že sredi maja. Taki so bili baje nemški načrti. In poročila so res že sredi marca letos omenjala, da so Nemci premikali velike množine vojaštva, orožja in drugega proti ruski meji, o čemer so pa nemške oblasti prikriti izjavljale, da so to le potrebni manevri in da ničesar drugega ne pomenijo. V resnici pa so bile priprave za napad na Rusijo. V istem momentu je angleška diplomacija na Balkanu in drugod izvolala nemške namene in londonski tisk je že namigaval o nemških namenih proti Rusiji. Slednja je to začutila in se začela z mrzlično hitrostjo pripravljati proti Nemčiji, seveda tudi tajno, kolikor mogoče. Igrala pa sta v tistih tednih zelo lokavo politiko oba, Stalin in Hitler. Stalin je celo po porazu Jugoslavije odslavljal jugoslovanskega poslanika vse iz razloga, da bi dal misliti Hitlerju, da je njegov odkrit sosed. Nemci so pa imeli že ves program proti Rusiji pripravljen in je bilo vse skupaj prepozno. Res pa je, da s tem, da je Jugoslavija Hitlerja koncem marca odklonila, je vrgla Hitlerju pod noge težko poleno in s tem ustvarila na Balkanu za cel mesec in pol novo fronto, radi katere je zakasnel nemški program proti Rusiji.

Zelo verjetno je, da bi bili nemški načrti res uspeli, kakor načrtani proti Rusiji, če bi bil Hitler lahko napadel Rusijo že sredi maja in jo zalotil toliko manj pripravljeno na obrambo, kakor pa jo našel koncem junija. Verjetno je, da bi bila v takem slučaju Rusija res hitreje poražena in da bi z njo do septembra Hitler že opravil, nakar bi se bil vrgel z vso težo svoje vojaške moči v Afriko in druge dele Evrope. Nemški načrti so bili torej vsi premišljeni izdelani in naprej. Pa je prišla mala samozavestna Jugoslavija in zavedno odbila Hitlerjevo pajdašijo. To je zakasnilo napad na Rusijo, dalo tej več časa za priprave za obrambo in zdaj je vojno podaljšalo, da se je nategnila v mrzle zimse mesece, ki bodo delali Nemcem ob vseh dosedanjih in morebitnih še bodočih vojaških uspehih še velike preglavice. Vzrok je, Nemčija z Rusijo ni še opravila in ne bo in to je vzrok, da ne more svojih glavnih vojaških sil postaviti na druge fronte, kakor je mislila da bo, če bi šlo vse po nemških načrtih.

„Vi ste krivi, da se je zavlekel naš program proti Rusiji za več kakor mesec!“ Tako se je zdaj povedalo proti Jugoslaviji. To je visoko priznanje Jugoslaviji. Churchill, ki je bil od angleške diplomacije dobro informiran o vseh gibanjih na Balkanu, ni v svojem govoru pred napadom na Jugoslavijo rekel tjavendan, „da je Jugoslavija našla svojo dušo!“ Dobro je vedel kaj je s tem povedal. Dobro je vedel, da je Jugoslavija s tem vrgla težko poleno Hitlerju pod noge in da je morda baš ta odločilni korak, ki ga je napravila junška Jugoslavija v usodnem trenutku.

rešil Anglijo pred težkimi posledicami, ki bi prišle, če bi se bilo vse vršilo točno po nemškem načrtu. Zato se zdaj tako brutalno znašajo Nemci nad Jugoslovani.

Jugoslovani naj tega ne pozabijo. To je mogočen trumf v rokah Jugoslovanov: „Vi ste krivi, da se je zavlekel naš program proti Rusiji za več kakor mesec!“ V svetovni politiki se vršijo naprej in naprej čudne kupčije. Ne pozabimo, da v zadnji vojni ni imela Italija z vojaškega ozira skoro nobenih zaslug, kakor jih nima niti sedaj, pa so pri mirovni konferenci največ dobili. Jugoslovani naj ta važna trumfa: „Vi ste krivi, da se je zavlekel naš program...“ in Churchillovo izjavo: „Jugoslavija je našla svojo dušo!“ mogočno držve v svojih rokah in naj gledajo, da bosta blestela pred očmi diplomacije, ki bo kovala bodoči mir v Evropi.

NOVICE, VESTI IN ODMEVI Joliet, Ill.

Te dni je nastopil medli mesec gruden ali december, ki nam že v svojem začetku obeta vsakovrstno vreme. Sicer pa bo trajal le nekoliko tednov; ko pa prispeje veseli božični prazniki, Stefanje, Tepeške in Silvestrov večer, se za vreme itak nihče veliko ne bo zmenil. V tej sezoni se bi še mnogo bolj prilagalo drvenje sani in cingljanje vsakovrstnih zvončkov vsenaokrog. Iz severa in zapada prihajajoči vlaki nosijo srebrnobelega plišča, kar svedoči, da „beli stric“ več ni daleč in ga je pričakovati tudi tukaj vsak čas. Dobrodošel!

V soboto bo god sv. Nikolaja. Ponekod ta dan vodijo vklejnjenega Miklavža po hišah. V ponedeljek pa bo sopranzik Cistega spočetja M. D. Umrl je Mr. George W. Lehman, star 43 let, zet g. Johna Panian, 1306 Bellview Ave., Rockdale. Poleg soproge zapuščala dva sinka, mater in brata. Pokopan je na našem pokopališču. Naj počiva v miru!

Šilen požar je pometil 28. nov. vpepelil znani Monroe hotel, ki je bil svojčas najboljši v vsem mestu. Eden stanovalec je zgoral, a eden se je ubil, ko je skočil skozi okno tretjega nadstropja; kak ducat jih še vedno pogrešajo. Škode je do četrta milijona. To je že dvanajsti veliki požar v tem mestu tekom minulih par desetletij.

Štrajki se dandanes pojavljajo skoro dnevno. Najnovejši je pri neki (down-town) brivnici za ženske (beauty shoppe). Najbrž ne bo to povzročilo, da bi neznemu spolu vsled tega sive brade ali celo „ružne“ mustače prerastle. „Verbotten!“ Ker se ta mesec vrše volitve društvenih odbornikov, izdajejo organizacije tečajev naznanila, v katerih nekatere zlasti povdarjajo kakih članov (ic) se ne sme izvoliti. Ali niso vsi člani (ice) enakopravni? Ali ni to protustavno (unconstitutional)? Morda pa je parlamentarno (sic)?

Nekdo je trdil, da se ob naših prireditvah vse preveč hvali, ne oziraje se, če dotičnik pohvalo zasluži, ali ne. Govornik je na opomin odgovoril: „Če bi ne bil pretiravalno hvallil vse naokrog, me bi bili „po ribensko“ odslovili. Čitali smo „Uvodne misli“ v prilog osvoboditvi Slovenije, ki

so bile prečitane na neki seji nekakega „Slovenskega narodnega kongresa“ v Chicagu, vršnega se 15. novembra t. l., kjer je v drugem odstavku kar nekakšna zapoved: „... če pa to ne prinese kmalu zaželjenega cilja, naj Amerika čim prej vstopi v vojno...“ Sapraniš!

To se nam pa zdi nekam odveč tujezemsko in „diktatorjalno“ ter prenaglo. Če prostimo in priporočamo, ne smemo istočasno kar zapovedovati. Tako se še zdaj bi ne smelo niti zasebno, toliko manj pa še javno izražati. Pri barah že lahko malo bolj „zrogovilimo“, a v vladnih krogih in med diplomati se veliko več doseže, če smo vsaj v začetku nekoliko vzdržni in ponižni.

Zapomnimo si, da moramo biti gentlemani in pravem pomenu besede, kadar govorimo v imenu našega naroda, ki ako tudi je napram drugim le palček, pa mi ne smemo biti prilikavci, če se hočemo izkazati vrednim, da se nas upošteva.

Kdo zna, se mu izplača! V neki tuji cerkvi, kjer so ob kolektah padali v pušice večinoma le gumbi in bakreni drobiž, se je pastor vsled tega tako ozlovljil, da je vernike kar iz lece žigosal: „Kolekte so slabe! Tako ne bo šlo dolgo, ker bom moral iskati kakšno bolj dobičkonosno vposlenost. Prepričan sem, da bi mnogi lahko veliko več prispevali, pa skoparijo, da imajo več denarja za pohujšljive prireditve. Zlasti je tukaj med nami eden možki, ki se odveč zanima za soprogo svojega sosed. Ako dotičnik takoj zdaj ob današnji kolekti ne vrže v pušico petaka, bom prihajajoč nedeljo oznanil njegovo ime kar iz lece, da bo javno osramočen.“ Nakar se je pričela kolekta. Ko se je ista končala, so pušice otvorili in našli v njih bore malo gumbov in bakrenega drobiža, pa nič manj kot dvajset bankovcev po pet dolarjev. Nekdo je daroval le dva papirnata dolarja, na katerega je pripel listek s prošnjo, da se ga oprost, ker ni imel večjih bankovcev pri sebi, a da objublja prihodnji prinesiti še tri dolarje.

V snegu in mrazu brez hlač baje beže naziji v predmestjih Moskve in Ljeningrada, ko jih ponosi presenečijo orjaški Kozaki in jim razbijejo kasarne in šotore.

„Vrane in šurke“ je imenovala neka pisateljica očete in

matere v zadnji vojni padli vojaki, ki so na seji svoje organizacije sklenili poslati predsedniku prošnjo, da naj prepreči vojno.

Nemci so bili in bodo le bahavi. Ko je znani Lindbergh, potoval skozi Nemčijo, so mu naziji razkazali vse njihove ogromne priprave za sedanjo vojno. Ko pa je prispel v Rusijo, so ga mušički pravočasno spoznali za nekakega ovaduha, zato mu niso hoteli ničesar pokazati. V sled tega je vrnil se v Ameriko trdil, da Rusi ne bodo kos nazijem niti dober teden dni. Boljševiki so spoznali lisjaka!

Slepa sreča, ali pa tudi nesreča je, ako pride v tujo deželo kak 15-letni deček, ki se doma drugega ni izučil kot „krompir okopavati“, kakor trdi njegov stric, pa čez dobrih par let pride po naključju pod pokroviteljstvo milijonarja, kateremu posodi svoje ime, seveda ob obilni stpendiji, da potem gugenheimarji pišejo v njegovem imenu knjige po svojem okusu, katere pa ni ne diše po „dalenjskem“ okusu, ker se v njih baje norce brije iz naših starokrajških običajev. „Čigavo zrnje ptič zobje, omega pesem on poje“, pravi naš izrek.

„P. P.“ ocenja dotično knjigo, kot sledi: „... obširna je, pa jo je spisal v treh tednih! Izredna nadarjenost! Misli so še mu morale kar vsipavati; pravo čudo je, da je mogel toliko spraviti v tako kratkem času na papir. Vsebinske je politična!“

Naš komentar bi bil odveč! Ker je tekom minulega meseca „A. S.“ baš dovršil svoj 50. letnik in nastopil v drugo polstletje, bodi dovoljeno mu še enkrat čestitati: Ad multos annos!

Naročnik.

ZA POMOČ POTREBNIM V DOMOVINI

Waukegan-No. Chicago, Ill. Waukegančanje in Northčikančani so prav resno poprijeli s sodelovanjem za Jugoslav Relief Fond za pomoč potrebnim v domovini. Posamezniki in društva so se dosedaj v vsakem oziru prav lepo odzvali in pričakovati je, predno bo nabiranje darov, oziroma prostovoljnih prispevkov končano, da bomo imeli nekaj tisoč dolarjev že nabranih v to svrhu. — Najbolj se je pri tem pokazalo društvo sv. Jožefa KSKJ, ki je v ta namen darovalo \$100.00 z naročilom, da \$80. ostane v lokalnem fondu, \$20. se pa pošlje naravnost na odbor Narodnega fonda. Temu društvu je sledilo Slovenian Independent Society, ki je poklonilo \$50. — Frank Opeka, Sr., dolgoletni vodja slovenskega gibanja v Waukeganu in North Chicagu ter obče spoštovan rojak, je poklonil svoto \$25.00. Njemu je sledil Dr. Andrew Furlan, potem Frank Ogrin, Sr., ki sta darovala vsak po \$10.00. Prav tako so darovala po \$10.00 sledeča društva: St. Mary's KSKJ Lodge, Vitezi sv. Jurija in društvo Krščanskih žena in mater. Deset drugih darovalcev je darovalo po \$5.00, eden je daroval \$4.00. Po \$2.00 je darovalo sedaj 27 darovalcev in darovalk, 81 darovalcev in darovalk je darovalo po \$1.00, prijatelji \$3.50, trije darovalci po 50c in dva po 25c.

Člani Waukegan-North Chicago Jugoslovanskega Pomožnega Odbora, se vsem darovalcem in darovalkam, ki so za ta sklad kaj pripomogli, najlepše zahvaljujejo. Drugi, kateri bi še radi kaj darovali, naj izročijo svoj dar na društvene tajnike in tajnice. — Za odbor.

Smrt rojaka

Cleveland, O. — Pretelko nedeljo 30. novembra je po dolgi in mučni bolezni preminul tukaj dobro poznani rojak in trgovec Louis Zdešar, po domače Japel, v starosti 64 let. Doma je bil iz Vnanjih gor, fara Brezovica pri Ljubljani in je prišel v Ameriko leta 1903. Precej let je živel v Euclidu, leta 1918 je pa odprl trgovino z železino na Lindbergh Ave. Zapuščala soproga Rose, rojeno Kump, enega sina, eno hčer, brata in več drugih sorodnikov. V starem kraju pa zapuščala dve sestri in druge sorodnike. Pokojni je bil eden ustanoviteljev Slovenskega društvenega doma v Euclidu in je bil več let direktor. Pokopan je bil v sredo 3. decembra na pokopališče v Euclidu.

NOVICE IZ DALJNEGA ZAPADA

Walkerville, Mont. Pred kakim tednom se je podal v službo Strica Sama 18 letni mladenič Frank Culum, sin tukaj dobro znane in spoštovane vdove Mrs. Apolonije Culum, ki je zvesta naročnica Amer. Slovenca in mesečnika Novega Sveta in sicer se je podal k mornarjem. Mlademu Franku želimo vse dobro. Izbral si ga je tukajšnji tudi mladi duhovník Father Shea, ki je bil tudi pozvan na službovanje v San Diego, California, za tajnika.

Angela Brozovich, tukaj iz Walkerville, se je pred kratkim podala za svojim izvoljenem Thomas Malony v Los Angeles, California, zavoljo možitve. Poročila se je dne 10. novembra v katoliški cerkvi sv. Klemenca v Washington Blvd. Ocean Park, Los Angeles. Omerjeni ženini je tam zaposlen pri izdelovanju letal. Poročil ju je Father Lundee, katoliški duhovnik. — Omenjena je hčerka tukaj dobro poznane Mrs. John Kovacich. Mama ji je napravila lep „shower“ pred odhodom v novo življenje. Zelimo ji vso srečo in božjega blagoslova v novem stanu! — Pozdrav rojakom in naročnikom tega lista! Mary Kotze

NAZIJI ZABRANILI ZASTOPNIKOM AMER. RDEČEGA KRIŽA OBISKATI VARŠAVSKE ŽIDE

Bern, Švica. — (ONA) — Poroča se, da je bilo zastopnikom Ameriškega Rdečega Križa od nazijskih oblasti zabranjeno vstopiti v preobljudeno židovsko četrt v Varšavi. — Članom Rdečega križa je bilo pač dovoljeno, da so v okupirani Poljski lahko obiskali mesta Radom, Krakow, Lublin in Kielce, da so med bolne razdeljevali zdravila in hrano za onemogle. — Nemški viri priznavajo, da nazijske oblasti niso bile zmoežne, da bi zaustavile razširjenje tifusa v mestu Miedzyczec, ki šteje 20.000 prebivalcev, med katerimi je ena četrtnina židov. — Ukrajinski časopis „Krakowski Wist“, ki je pod nazijskim nadzorstvom poroča, da je 50.000 židov iz Kievna in 6000 iz Zhitomira, kateri se niso umaknili ko so Nemci zavzeli ta mesta, bilo pognanih iz teh mest in njihova nadaljna usoda ni znana. — (Po drugit poročilih je poročano, da je bilo v Kievu 52.000 židov postreljenih od nazijev, ker so se pač hoteli naziji židov kratkomalo iznebiti).

Dogodki

med Slovenci po Ameriki

Smrt rojaka Cleveland, O. — Pretelko nedeljo 30. novembra je po dolgi in mučni bolezni preminul tukaj dobro poznani rojak in trgovec Louis Zdešar, po domače Japel, v starosti 64 let. Doma je bil iz Vnanjih gor, fara Brezovica pri Ljubljani in je prišel v Ameriko leta 1903. Precej let je živel v Euclidu, leta 1918 je pa odprl trgovino z železino na Lindbergh Ave. Zapuščala soproga Rose, rojeno Kump, enega sina, eno hčer, brata in več drugih sorodnikov. V starem kraju pa zapuščala dve sestri in druge sorodnike. Pokojni je bil eden ustanoviteljev Slovenskega društvenega doma v Euclidu in je bil več let direktor. Pokopan je bil v sredo 3. decembra na pokopališče v Euclidu.

Iz Minnesote

Ely, Minn. — Dne 19. novembra je bil odpeljan v bolnišnico v Buhl, Minn., rojak Frank Kovacich. Toda, njegovo življenje je bilo pri koncu, kajti v nedeljo 23. novembra je že preminul. Njegovo truplo je bilo pripeljano v Ely, v oskrbi pogrebniaka Charley Mrhar, Jr. Pokopan je bil po katoliških obredih dne 26. novembra. Sv. mašo in pogrebne obrede je opravil Rev. Fr. Mihečič. Pokojni je bil samski, rojen v Vel. Laščah, leta 1882. Bil je član društva št. 355 HBZ. Kolikor je znano, je imel pokojnik tu v Ely tri sorodnike: nečakinja Mrs. Marko Yunke, roj. Lakner in njena dva brata. — P.

V Ameriko se je vrnil

New York, N. Y. — V Ameriko se je zopet povrnil frančiškanski brat Viktorijan Znidaršič, ki je bil od leta 1932 v Palestini. Deloval je v samostanih Getzemani, Nazaret in zdajnja tri leta kot turistovski voditelj v Kanfarnavmu. Moral se je vrniti v Ameriko na poziv ameriškega konzula. Pot iz Palestine do New Yorka je trajala 82 dni.

Še en grob

Cleveland, O. — Tukaj je po kratki bolezni umrla rojakinja Mary Okički iz East 155th St., stara 67 let. Doma je bila iz fare Črni vrh nad Idrijo in je prišla v Ameriko leta 1904. Zapuščala soproga Antona in dve pastorki, ki sta v Erie, Pa. in pastorka Anthony, v starem kraju pa brata in dve sestri. Bila je članica Collinwoodske Slovenke SDZ, društva sv. Jožefa KSKJ in Oltarnega društva fare Marije Vnebovzete.

Katoličani so tako močni, kakor je močno njihovo katoliško časopisje.

POSLUŠAJTE

vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko Radio ure od 9. do 10. ure dopoldne na WGES postaji, 1360 kilocycles.

TOMMY — OPIČJI DEČEK

(342)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

TIME AFTER TIME, BY WRESTLING SKILL, TOMMY FLUNG THE APE TO THE GROUND.

AT LAST, PAINFULLY BRUISED, BE-WILDERED AND DISCOURAGED, UGTOO PAN, ED, "KAGODA!"

TOMMY DID NOT UNDERSTAND THAT HIS Foe WAS SAYING "SURRENDER" UNTIL KUALA CAME AND PULLED HIM AWAY.

THE APES GRUNTED PRAISE FOR THE TARMANGANI. SO TOMMY WON MEMBERSHIP IN THE TRIBE THAT ONCE HAD ADOPTED TARZAN. BUT HIS TROUBLES WERE ONLY BEGINNING.

Od časa do časa je Tommy ponovno vrgel opico ob tla.

Končno je zmučena in prestrašena opica Ugto izjavila podajo z besedo: "Kagoda!"

Tommy ni vedel, da ta beseda pomeni podajo, dokler ni pristopila stara Kuala in ga potegnila stran.

Opice so se polvalno izžalile o Tarmangani-ju. Tako si je Tommy priboril članstvo med opicami, ki so ga sprejele med se kot enega izmed opic.

VESEL, DA SE JE DELO ODPELO

Neki premozar, po imenu Matt Yurkovich iz Gary, W. Va., ko je čital veselo novico, da se je nedavna premozarska stavka končala in, da bo šel soper lahko na delo.

ve. — Pokojno priporočamo našemu članstvu v molitev. Se enkrat, ne pozabite 7. decembra in pridite ob 2. uri popoldne na sejo. — Vaš udani za napredek društva

Nicholas Pavlakovic, tajnik

BOWLING NEWS

After the 10th nite of bowling the Holy Family Society league still has the Secretaries in lead. The Presidents are 7 games behind, and the Vice Presidents and Treasurers each are 15 games out. On the nite of November 26, the Secretaries and the Presidents each won 2 games. On December 5th the Secretaries vs. the Presidents, and what a clash this will be, as the session between the Treasurers and Vice Presidents. Bowling highlights again were focused on Emery Subar, and Len Kochevar. Shoes rolled a 534 series, and Len Kochevar, who combined games of 175, 179, and 202, rolled a 556 series. Captain Kochevar sure is proud of his team, why shouldn't he? they are on top.

The Presidents of the league maintain the best averaged team followed by the Secretaries, Treasurers and then the Vice Presidents. The fall-guy in the league so far this year is Frank Ivnik, captain of Presidents. Wonder why. The Presidents fine that as Louis Slack goes so does the team, as does the Treasurers when Lonny Slapnicar confines himself to a good nites of bowling. What's happening to Fred Suhadolc, hasn't been bowling as well as he did at the start. Come on, Fred pressure can't keep you down. Where's Emil, hasn't had the light focused on him for something. Oh yes, the men finally have their new outfits, the delay was due to national defense.

Strike Bowlers: Len Kochevar, Emery Subar, Clar (Lefty) Wedic, Frank Wedic and Doc Zelko.

Spare Bowlers: Vinc Likovic, Emil Ramsack, Joe Zelko, and Ted Rusco.

P. S. The ladies league is also to be complimented on the selection of the outfits they are sporting. Sure look neat.

Your Bowling Reporter.

BOWLING FACTS

After looking over a few figures just released by the American Bowling Congress, it is amazing to see the keen interest being shown by the bowling public in the greatest of all indoor sports or should it be said the greatest of all sports. The game of ten pins. This game of bowling has really taken the country by storm and when the peak will be reached no one dares to say. Still some would say that last year's bowling had reached the top. Then comes statistics showing that this season is far ahead of any previous year in regard to the number of bowlers participating in the game. The reasons for this quick advancements are: interest shown by women, interest by young folks, as well as the old, high school leagues, and fine bowling establishments. These as well as fine sportsmanship are the results for the great advancement of bowling.

HOLY FAMILY SOCIETY The Swen.

MEN'S LEAGUE

Nite of Nov. 21 1941

TEAM STANDINGS

Table with columns: Won, Lost. Rows: Secretaries (24, 6), Presidents (17, 13), Vice Presidents (9, 21), Treasurers (9, 21).

THE SCORES:

Table with columns: Secretaries, Scores. Rows: Len Kochevar (175, 179, 202), Ted Rusco (149, 162, 172), G. Jorgensen (151, 169, 157), Fred Suhadolc (153, 171, 125), Emil Ramsack (141, 181, 158).

Treasurers

Table with columns: Scores. Rows: Judge Kubinski (143, 158, 166), Swede Larson (140, 159, 164), Joe Savol (178, 142, 146), Emery Subar (191, 156, 187), Joe Slapnicar (440, 119, 142).

Totals: 792, 734, 805

Table with columns: Presidents, Vice Presidents, Scores. Rows: Frank Ivnik (124, 155, 168), Lou Slack (131, 121, 165), Clar Wedic (186, 170, 158), Vinc Likovic (125, 180, 154), Len Wedic (158, 142, 157).

TO IN ONO

PROTINAZIJSKI IZGREDI V KIJEVU

Ankara, turčija. — (ONA) — Kot se poroča iz zanesljivih virov, so naziji aretirali in postrelili do 200 Ukrajincev, med katerimi so tudi člani bivše ukrajinske glavne vlade, zaradi protinazijskih izgedov, ki so nastali v Kijevu. Do teh izgedov je prišlo, ko je Hitler imenoval Alfreda Rosenberga, kateri naj prevzame vodstvo okupirane Rusije in Ukrajine. Ukrajinci so upali, da jih bodo naziji osvobodili, sedaj pa hočejo ti "osvoboditelji" napraviti ukrajinsko prebivalstvo za sužnje nemškimi zavojevalcem. Poročila nadalje govori, da je bilo članom "Neodvisne Ukrajine", ki so bili v Berlinu in kateri so naselili nazijskim obljubam, da jim bodo Nemci izvojevali neodvisnost, dano vedeti, povedano da bodo naziji prevzeli oblast nad Ukraino, kakor so jo po drugih državah, ki so si jih podjarmili.

ZIDJE SE OBRNILI NA ROOSEVELTA

Jerusalem. — (ONA) — Judovski Narodni svet se je sprošeno obrnil na predsednika Roosevelta, da bi on javno ob sodil zverinsko pobijanje tisoče nedolžnih židov moških, ženskih in otrok, ki ga nad židovskim prebivalstvom izvaja okupirano ozemlje. — Prav tako prošnja je židovski Narodni svet poslal na angleškega ministra Churchilla.

IZGNANCI SE VRAČAJO V DOMOVINO

Cairo, Egipt. — (ONA) — Sto triindvetdeset Nemcev in Italijanov, ki so bili izgnani iz Afganistana, je prišlo te dni na svoji poti v Nemčijo in Italijo v Irak. V oboroženem spremstvu jih je nato iraška policija privedla čez mejo v Turčijo.

— Ko sedamo k zajutruku, kosilu ali večerji, naj nam stopijo pred oči ubogi reveži v stari domovini. Bog ve, ali imajo oni, kako skorjico kruha, da bi jo zavili? Pomagajmo jim, zbirajmo za nje prispevke!

POSEBNOSTI IZ KOLONIJ

Posebne okolnosti, ki so jim ljudje v kolonijah podvrženi, so povzročile, da je kolonialno življenje v marsičem drugače urejeno, kakor življenje v Evropi.

Kolonizatorji, ki osvajajo novo zemlje, si morajo najprej vtreti pot do naravnih bogastev, ki jih skrivajo neznan predeli zemlje. Kjer je prostor količkaj ugoden, začnejo prodirati na obali in nato po rekah navzgor. Tudi pozneje, ko je življenje že v pravem teku, ostanejo vodne poti važna prometna sredstva. Vode v neciviliziranih krajih pa so mnogo manj pripravne za plovo kakor reke v Evropi. Temu primerno morajo biti tudi ladje zgrajene. V tropskih krajih imajo prednost ladje z nizkim dnom, saj ni mogoče računati na to, da bi bila struga rek regulirana in pravilno oskrbovana. Prav zato je tudi redko kje pogon z vijakom, ki bi ga po vodi plavajoči les in podobne ovire, kaj hitro poškodovale. Namesto vijaka imamo še zmeraj lopatasta kolesa na straneh ali pa celo staro ureditev z enim samim kolesom na krmi. Manjše ladje so opremljene dandanes večinoma z lahkim eksplozijskim motorjem, večje ladje pa imajo parni pogon. Za parne kotle uporabljajo namesto premoga — les, ki ga je povsod dovolj. Temu primerno so izdelana tudi kurišča kotlov v sorazmerno mnogo večjih merah kot za premozar. Pri parnikih, ki vozijo na dolgih progah, je zaradi velike količine goriva, ki ga mora ladja voziti s seboj, skoraj vsak potrošek na ladji založen z lesom.

Sličnimi težavami glede na pogonska sredstva se morajo boriti tudi na železnici. Tudi lokomotive kurijo večinoma z lesom. Mimo tega je mnogokje še vprašanje pomanjkanje vode, tako da morajo imeti lokomotive tender tako izdelan, da se izrabljena para v tenderju ujame in zgosti v vodo, ki se spet šepa v parni kotel. Posebnost v gradnji lokomotiv je s sklepi vezan spodnji del lokomotive, ki je zato — potreben, ker se uporabljajo v tropskih krajih največ ozkotirne železnice in rabijo lokomotive mnogo več koles, da lahko proizvajajo potrebno vlečno silo. Na ovinkih pa se morajo osi koles druga napram drugi premakniti za določeni kot. To dosežejo tako, da razdelijo spodnji del lokomotive na več delov, ki držijo posamezne skupine koles. Ti deli pa so med seboj zvezani s sklepom, ki omogoča, da se ves podstavek na ovinku nekako ulomi. Velika o-

vira v gradnji železnice je peščen in močvirnat teren. Zgradba proge se v takem terenu zelo podraži, saj je včasih potrebno zasidrati nasipe tudi do 20 m globoko pod zemeljsko površino, da se prepreči drsenje proge.

Posebna neprijetnost je v peščenih predelih vročega pasu pesek. Spričo peska morajo biti predvsem skrbno zavarovani vsi ležaji in gibljivi deli strojev. Tudi vozovi morajo biti skrbno zaščiteni. Okna so često izdelana kot dvojna okna. Odpirati se dajo samo nekatera okna. V gradnji vozov je nekada običajno gradivo les nadomestila kovinska ploščina, ki je mnogo bolj odporna proti vremenskim vplivom in proti razjedanju žuželk. Za ublažanje vročine, oziroma maraza se mnogi moderni vozovi opremljajo z napravami za vzdrževanje ozračja. Po predelih, kjer so velike, gole ravnine, so za ozkotirne železnice posebna nevarnost viharji, ki lahko prevrnejo vlak. Da to preprečijo, vzidajo ponekod v podnožju močne betonske plošče.

Posebnost tropskih krajev je preskrba z energijo. Povpraševanje po pogonski energiji je po eni strani majhno, po drugi strani pa so potrošniki drug od drugega zelo oddaljeni. Zato ne gradijo velikih vodnih ali kaloričnih električnih central, kakor pri nas, ampak si posamezniki pomagajo vsak zase. Na formah je najbolj priljubljen parni pogon, in sicer lokomobila. Drugače pa je v obratih najbolj priljubljen eksplozijski motor, ki ga napadajo s plinom iz plinskih generatorjev. Za take prilike ne smemo prezreti pomena majhnih vodnih turbin in mlinov na veter.

"SIRITE AMER. SLOVENCA"

Listen to PALANDECH'S RADIO BROADCAST. Featuring a Program of YUGOSLAV FOLK MUSIC. Every Saturday, 1 to 2 P.M. STATION WHIP. 1520 kilocycles (Top of the Dial)

DELO ZA DEKLETA

Pisarniško delo za slovensko ali češko ameriško dekle. Lahko je tudi začetnica stenografistinja. Mala pisarna na jugozapadni strani mesta. Plača \$15-18 na teden. Gilson Employment Service, 109 No. Dearborn St., Room 506, Chicago.

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

Ustanovljena 29. novembra 1914.

v Zedinjenih Državah Severne Amerike. Sedež: Joliet, Ill. Inskorp. v drž. Illinois 14. maja 1915.

Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:

- Predsednik: George Stonich, 429 N. Chicago St., Joliet, Ill.
1. podpredsednik: Frank Tushet, 716 Raub St., Joliet, Ill.
2. podpredsednik: Kathrine Bayuk, 528 Lafayette St., Ottawa, Ill.
Tajnik: Frank J. Wedic, 301 Lime Street, Joliet, Ill.
Zapisnikar: John Nemanich, 650 N. Hickory St., Joliet, Ill.
Blagajnik: Joseph Klepec, 903 Woodruf Rd., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Mathew Kebe, 223 — 57th St., Pittsburgh, Pa.
Vrh. zdravnik: Joseph A. Zalar, 351 No. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

- Andrew Glavach, 1748 W. 21st St., Chicago, Ill.
Joseph L. Drasler, 1318 Adams Street, North Chicago, Illinois.
Joseph Jerman, 20 W. Jackson St., Joliet, Ill.

POROTNI ODBOR:

- Joseph Pavlakovich, 39 Winchell St., Sharpburg, Pa.
Mary Kovacich, 2294 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
John Demka, 2730 Arthington Ave., Chicago, Ill.
Predsednik Atletičnega oddelka: Frank Likovich, 602 North Bluff Street, Joliet, Illinois.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Do 1. jan. 1941 je DSD izplačala svojim članom in članicam ter njih dedičem raznih posmrtnih, pokojnin, bolniških podpor ter drugih izplačil denarne vrednosti do četr milijona dolarjev.

Društvo za DSD. se lahko ustanovi v vsakem mestu Zdr. držav z ne manj kot 8 člani (cami) za odrasli oddelke. Sprejme se vsak katoličan molkega ali ženskega spola v starosti od 16 do 55 let. V mladinski oddelki pa od rojstva do 16. leta.

Zavaruje se za \$250.00, \$500.00 ali \$1,000.00. Izdajajo se različni certifikati, kakor: Whole Life, Twenty Payment Life in Twenty Year Endowment. Vsak certifikat nosi denarno vrednost, katere se vsako leto viša.

Poleg smrtnine izplačuje DSD. svojim članom (icam) tudi bolniško podporo iz svoje centralne blagajne, kakor tudi za razne operacije in pokojnine.

Mesečna plačila (assessments) so urejena po American Experience tabeli.

DSD. je 111.90% solventna, potrjujejo izvedenci (actuaries).

Uradni jezik je slovenski in angleški.

Rojakom in rojakinjam se DSD. priporoča, da pristopijo v njeno srečo.

Za vsa morebitna pojasnila in navodila se obrnite pisмено ali ustmeno na gl. tajnika: FRANK J. WEDIC, 301 Lime St., Joliet, Ill.

IZ URADA GL. PREDSEDNIKA DSD.

Nastopili smo zadnji mesec tekočega leta, mesec december, ki je zelo važnega pomena za podrejena društva DSD, kajti v tem mesecu se bodo vršile glavne ali letne seje, na katerih se bodo volili društveni odborniki za leto 1942.

Ni moj namen vmešavati se v društvene zadeve, ampak, ker mi je napredek društev in DSD pri srcu, da kot glavni predsednik te tako lepo cvetoče bratske katoliške organizacije, je moja dolžnost, da gledam vedno za lep napredek društev in pa pravo bratsko vzajemnost ter slogo med društvenimi odborniki in društvenim članstvom, kakor tudi med društvenimi in glavnimi uradniki DSD.

Radi tega vam polagam na srce, da si izvolite za društvene uradnike in uradnice take osebe, ki ljubijo svoje društvo in vedno kažejo pravo bratsko ljubezen do društvenega članstva ter mu pomagajo, kjerkoli je to mogoče.

Nadalje tudi priporočam in apeliram na cenjeno članstvo, da se bolj pogostoma udeležujejo društvenih sej. Kako slabo izgleda, ko zboruje veliko društvo, ki šteje morda do 600 svojega članstva, pa je to članstvo zastopano na mesečni društveni seji komaj po kakih 25. članih in članicah. Kje je mogoče pričakovati kakega napredka, kjer se, in če se tako godi? Društveni tajniki si prizadevajo in vabijo članstvo potom glasila na ene ali druge mesečne seje, pa tudi malo pomaga. — Nekateri pravijo: Jaz plačam svoje mesečne prispevke pri tajniku, pa mirna bosna. — Ja, mogoče po eni strani, po drugi pa ne, ker denar ni vse.

Navsezadnje apeliram na celokupno članstvo da bi ravno v tem mesecu pridobili mnogo in mnogo novega članstva v oba oddelka. Naša DSD stoji res z odprtimi rokami in gleda, odkod bo sprejela več novih članov in članic v svojo sredo. Pri Družbi Sv. Družine se lahko tudi starejši ljudje zavarujejo, ker se sedaj sprejemajo člani in članice od 16. leta pa do 60. leta starosti, da se tako da tudi starejšim možem in ženskam priliko, da lahko postanejo člani in članice DSD. — Torej dragi rojak, rojakinja, pristopi danes, ker jutri bo morebiti že prepozno.

K zaključku vam še naznanim, da bomo malo pred božičnimi prazniki poslali vsem društvenim tajnikom in tajnicam zelo lepe družinske koledarje za leto 1942. Naša želja je, da jih tajniki in tajnice razdele naprej med članstvo, kakor hitro je le mogoče, kajti to je lepa reklama za našo slavno DSD.

S spoštovanjem in bratskim pozdravom ostajam vam vdani sobrat

GEORGE STONICH, gl. predsednik.

IZ URADA DRUŠTVA SV. LOVRENCA, ŠT. 14, DSD.

East Pittsburgh, Pa. Cenjeno mi članstvo zgoraj omenjenega društva. Že je minilo par mesecev, kar sem nisem oglasil v našem glasilu. Saj menim, da vam je pač lahko znano kakaj. Poprej smo vedno govorili in pisarili, da nimamo dela, sedaj smo pa vsi zadržani v marsikaterem poslovanju, ker imamo preveč dela. Ampak moram vseeno nekaj časa dobiti, ker moja dolžnost je, da pišem par vrstic od našega društva v glasilo DSD.

Znano vam je, cenjeno članstvo, da se v mesecu decembru konča leto 1941 in se morajo koncem tega meseca zaključiti vsa dela poslovanja, kakor tudi spremeniti, ali ponovno izvoliti, kdo bo v prihodnjem letu delo-

val kot društveni uradnik. Gotov sem, da se boste v polnem številu odzvali na našo prihodnjo društveno sejo, katere se vrši v nedeljo 7. decembra. Seja se prične točno ob 2. uri popoldne v Madžarski dvorani na Cable Ave., East Pittsburgh, Pa. Ko zaključimo redno 12. sejo letošnjega leta, bomo po desetminutnem odmoru pričeli letno sejo. Na tej seji bomo pregledali pravila, ki se tičejo društva, čemur sledi odklonitev in za tem volitev odbora za leto 1942.

Znano je tudi vsemu članstvu našega društva, da sočustvujemo z družino John Planinec, ker je trda smrt iztrgala iz srede te družine mater, Katarino Planinec, katere zapuščina žalostnega soproga, eno hčerko in tri sino-

Slovenska pratika

ki ji je ime

"BARAGOVA PRATIKA"

bo izšla te dni. Lepa je! — Tiskana v dveh barvah. — Vsebuje mnoge važne informacije. — Zanimiv je političen pregled. — Peštra je kronika vidnejših slovenskih dogodkov v Ameriki. — Kronika vojnih dogodkov. — Uganke in zanimive črtice. — Krasijo jo mnoge slike. — Nobena slovenska hiša naj bi ne bila brez nje. — Izdalo se jo je le omejeno število. — Hitite z naročilom, da ne ostanete brez nje.

Stane 30 centov

naroča se od

Knjigarna Amerikanski Slovenec 1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

Za naročilo pošljite Money Order, ček, ali pa znamke po 3 cente.

ZLATA KNJIGA

ki smo jo izdali za petdesetletnico

"Amerikanskega Slovenca"

je s stališča slovenske zgodovine in drugače nadvse zanimiva knjiga. Vsaka slovenska hiša bi jo naj imela v svoji hiši. Naročite jo, 50c stane samo

Kdor pa želi naročiti tudi Spominsko knjigo ki je bila izdana za štiridesetletnico "Amerikanskega Slovenca" pred desetimi leti, katerih imamo še nekaj na roki, tak dobi obe skupaj, to je Spominsko knjigo od 40 letnice in sedanjajo Zlato knjigo, obe za samo 75c

Naročila sprejema: * * *

Knjigarna Amerikanski Slovenec 1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

"NA INDIJO"

— ZGODOVINSKI ROMAN —

Ruski spisatelj G. P. Danilevski
Preložil Al. Benkovič

Pripeljali so čez trideset topov, katerih polovica je bila iz litega železa. Kroglice za nekatere topove so ulili doma v Gurjevu iz starega železa. A izkazalo se je, da so slabo narejene, zato jih je bilo treba nekaj preliti. To je oddelek zadržalo. Pokazalo se je tudi pomanjkanje tovornih velblodov za prenašanje po morju došlih zadnjih prevozov. Velik del potrebnih tovorov, med njimi tudi živila, so morali pustiti na mestu. Mnogi so se pri tem spomnili Kožina.

Provijantni mojster je dolžil brigadnega komisarja, češ, da je bolj mislil na svoj žep, kot pa skrbel za armadni prevoz. Brigadni komisar je kričal, da bo o vsem tem pisal svojem zavetniku in pokrovitelju Menšikovu in celo carju samemu. Oba sta šla k Bekoviču, naj napravi red. Knez ni vedel, kaj bi počel s temi zdražbami. Vendar se je vse nekako uredilo: prelili so kroglice, dobili del velblodov, zmanjšali in preložili zaloge živeža. Iz Kazani sta prišla dva, že davno pričakovana nadomestna zdravnik z lekarnama. Iz Astrahana se je priselil perzijski vojaški hranjevec z vini, tobakom, dišavami in raznimi slaščicami. Bilo je že na koncu maja. Naposled je bilo vse urejeno, določeno in za pot pripravljeno.

A Bekovič je še vedno odlašal, nekaj premišljeval ter mračno gledal. Pričakoval je sluge s pismom od žene — mislil si je, da bi bil že davno moral priti, ter se čudil, da ga še ni.

En dan pred končno določenim odhodom si je Bekovič v gurjevskim poveljnikom in nekaterimi častniki še nazadnje ogledal prevozne ladje. Našli so vse v redu. Načelniku ladjevja in krmilarjem je knez obljubil, da še tisti dan odpošlje carju poročilo s pohvalo mornarjev. Kneževi spremljevalci so bili prav dobre volje. Venerer so govorili o pohodu.

Ko se je Kasatkin s knezom, poveljnikom in Frankenbergom na kuterju vračal v Gurjevo, je opazil nasproti plujoč čoln in na njem stoječega človeka tuje vnanjosti.

— To je vaš sluga Maksim, je rekel Kasatkin, gledajoč skozi daljnogled. Bekovič je prebledel. — "Naposled je vendarle prišel," je pomislil. Čoln je pristal.

Od vetra in vročine izmučeni in komaj sam sebi podobni Maksim je molče izročil pismo Frankenbergu.

— In meni? je vprašal knez osuplo. Sluga je pričel v zadregi brskati po žepu. Frankenberg je odprl in hitro pregledal podano mu pismo. Bilo je od njegove žene.

"Strašna nesreča; nebesa so se odprla za kazen nedolžnih," je pisala Marija Savišna. "Pripravi kneza, ljubi prijatelj — pero se mi ustavlja. Vihar je na morju razbil barko. Kneginja s hčerama, mornarji vsi do zadnjega in krmilar so utonili."

Frankenberg skoro ni mogel čitati dalje. Vrste so se zmešale, vse mu je plesalo pred očmi.

"Po čudnem naključju," je dalje pisala Marija Savišna, "se je rešil edini mlajši knezov sin. Napol mrtvega je zaneslo in vrglo na sipino, kjer so ga jutraj našli ribiči. On in knezov starejši sin sta po milosti božji zdrava pri meni v Astrahanu. Nesrečno znamenje! Čuvaj vas Gospod ter usmili se vas tam v puščavi!"

Frankenberg je izročil pismo Kasatkinu.

Bekovič je spoznal iz njih molčanja in obrazov, da govori poročilo o nečem čez vse pogibeljnem, usodnem.

— Kaj pišejo? je vprašal majorja. — Nič posebnega... pojdemo... — A jaz? zame ni pismo? je vprašal knez ter se ozrl na čoln, kjer je sluga še vedno brskal po žepu.

— Pomirite se, je rekel Frankenberg. — Ali je žena bolna, in otroci. Govorite. Frankenberg je omenil vihar, potem pa podrobno pripovedoval o barki. Kasatkin je hotel oblažiti majorjeve besede ter rekel poveljniku: "Gorje je veliko, to je res, a Gospod je ohranil sina — oboja sina sta živa!" Zdal pa je bil obup knezov brezmejen. Pričel si je ruvati lase, trgati obleko in dvakrat je hotel z ladje skočiti v morje.

Bekoviča so na bregu bratje vzeli v varstvo. "Devlet! Devlet!" sta v domačem jeziku ponavljala Sijunč in Akmurza. "Našemu plemenu gorje ni neznan... ne plakaj, moli, bodi trd!"

Knez je bil neutешljiv. Vesti o smrti žene in dveh otrok ga je strla in zaprl se je v poveljniški stan. Odklanjal je jed in piščeto in po azijsko sedeč med bratoma na preprogi se je bil ob prsi. Spominjač se davnega kavkaškega detinstva je glasno in žalostno govoril Rusom nerazumljive tatarske molitve.

Tako je minil dober teden. Vojska je še vedno stala pri Gurjevu.

— Bog je dal, Bog je vzeml! je nazadnje rekel knez. Carju sem obljubil, da mu bom služil, to izpolnim... Osvojili bomo Hivo, kaspjski deželi vrnil Amu-Dar... Bekoviča pomnil v puščavi!...

Rdečo svilnato zastavo z zlatim vezanjem Marte Borisove so razvili pred vojsko.

Knez-osvojitelj je sedel na konja.

VIII.

Na potu.

Oddelek se je dvignil. Iz Gurjeva ob Kaspiskem morju do Amu-Darja so hodili dva meseca.

Odrinili so na praznik "mučenice Marte", devetega junija. Čez reko Embo so šli po brodu in na plavah četrty teden Petrovega posta (Pravoslavna cerkev se pripravlja na praznik sv. apostolov Petra in Pavla s postom, ki traja od 1. nedelje po binokstih do 28. junija.) tisti dan pred godom apostola Jude, brata Gospodovega.

Na povelje Petrovo so šli ob stari, izsušeni strugi Amu-Darja na levi od hivinške trgovske ceste po mrtvih peščenih ravninah in solnatih krajih.

Vročina je bila nežnosna. Ljudje, velblodi in konji so že prve dni jeli pešati zaradi pomanjkanje vode in zbog slabe hrane. Na počivališčih so izkopali kakih deset vodnjakov ter našli v pesku pičlo, grenkoslano vodo, ki je dišala po žvepleni pari.

— Oh, strašno je to, so govorili vojaki. Le poglej, prijatelj, koliko časa že hodimo, pa ni ne trave ne studenca ne vode...

— Vojaka dvoje čaka, je rekel sluga Kasatkinov, Afronka. Izberi, katero hočeš...

— Ali si ti, vrag, morda zagovorjen? so pravili vojaki in kazali zobe.

— Ni morja brez vode, ni vojne brez krvi, je odgovarjal Afronka. A vi, pretkančiči, kakor vidim, bi najrajši sedeli za pečjo.

(Dalje prih.)

VESTI O DOMOVINI

(Nadaljevanje s 1. strani)

vojske in vodijo jih nekateri častniki bivše jugoslovanske vojske, nekoliko učiteljev in duhovnikov pravoslavne vere in znameniti prvaki bivše Komunistične stranke v Jugoslaviji. Vabili so prebivalstvo pravoslavne vere in ga vodili s seboj v gore; razdajali so mednje orožje in jih vodili v napad na vasi in orožniške postaje ter na naprave javnega prometa. Povsod, kjer so tako nastopili, so šli pod rdečo zastavo in se imenovali "Rdeča vojska". Razdajali so letake s komunistično vsebino in klicali prebivalstvo k vstaji in borbi proti silam osi, lažno navajajoč, da bi premotili prebivalstvo, da je rdeča vojska Sovjetske Rusije že v Zagrebu, v Banjaluki in v ostalih važnejših središčih Neodvisne Države Hrvatske. Očividno v zvezi s to nerisnično propagando, da bi se jo prikazalo kot resnično, je nekoliko komunističnih skupin, ki so že ujele in delno že obsojene in usmrčene, napravilo nekoliko manjših napadov na železniške proge v okolici Zagreba in vrglo v Zagrebu nekoliko bomb na del vseučiliške straže, ko je bila na poti k prevzemu svoje stražarske dolžnosti. Zgoraj omenjene četnike komuniste so vstaške in vojne edinice v omenjenih predelih obkolile, četniki beže in se skrivajo, prebivalstvo pa, ki so ga oni naščuvali, se vrača na svoje domove ter predaja odgovornim oblastim in vojaškim edinicam. Ugotovljeno je, da so komuniste v omenjenem delovanju podpirali židje z denarjem in dajanjem zavetišč.

"Pri tej priliki se ugotavlja, da so sovražni elementi razširili glasove, kakor da bi omenjene komunistično-četniške skupine podpirale z oboroževanjem in hujskarjem uradne oblasti in

neuradne osebe prijateljske in zavezniške Kraljevine Italije in to s tem namenom, da bi razširjanjem teh neresničnih glasov po eni strani ohrabili židovsko-komunistične in četniške elemente za zločinsko delovanje, po drugi strani pa, da bi med prebivalstvom Neodvisne Hrvatske zanesli nezadovoljstvo in s tem skalili prijateljsko in zavezniško razmerje med Kraljevino Italijo in Neodvisno državo Hrvatsko. S tem uradno ugotavljamo, da so te sovražniške vesti popolnoma izmišljene in zlonamerne in da so v popolnem nasprotju z razmerjem Kraljevine Italije in vseh njenih organov in prebivalstva naše države in hrvatskega naroda, razmerje, ki je zavezniško in prijateljsko. Še več, hrvatska država lahko dobi in jo tudi dobiva od Kraljevine Italije vse pomoč, prav tako kakor od prijateljskega in zavezniškega Velikega Nemškega Reicha, v vsakem slučaju, kadar bi jo potrebovala za obrambo državne neodvisnosti in novega reda."

LAKOTA POVZROČILA DEMONSTRACIJO

London. — (ONA) — Iz uradnih poljskih krogov v Londonu se poroča, da je bilo v mesto Krosno na Poljskem, kjer je vsled lakote in pomanjkanja prišlo do demonstracij, sedemnajst oseb ubitih in 48 ranjenih. — Mase ljudstva so se zgrnile na ulice in demonstrirale pred nemškimi magistratom ter zahtevale hrane. Gestapovci in S. S. oddelki so šli nad demonstrante s strojnimi, ker se ti niso hoteli umakniti. Posledica je bila 17 mrtvih in 48 ranjenih.

Najnoveše vesti najdete v dnevniku "Amer. Slovenec!"

SLOVENSKI stenski koledarji

so že v tisku in bodo v nekaj dneh dogotovljeni. Naročniki "Amerikanskega Slovence" jih bodo dobili brezplačno kot božično darilo od svojega lista. Za nenaročnike pa stanejo po

20 centov s poštnino

Naročila sprejemamo že sedaj, in kakor hitro bodo gotovi, jih bomo onim, ki jih bodo naročili, poslali po pošti. Naročila za koledarje je poslati na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 W. Cermak Rd. -- Chicago, Illinois

Božične jaslice

PROSLAVITE BOŽIČ OB LEPIH JASLICAH

Jaslice, kakršne prikazuje gornja slika, so narejene iz močnega debelega papirja (Cardboards). Papir trpežen in so narejene tako, da so -ložljive; 16 komadov obstoječih iz pastircev, angeljev, ovčic in jaslic, se zloži skupaj, kar napravi impozantno sliko božičnih jaslic. Jaslice zavzemajo skoro štiri čevlje in pol v dolžini in so en čevlj in pol visoke. Dolžina se lahko poljubno zmanjša. Vsak komad je narejen natančno za svoje mesto. Slike so tiskane v najslavnejših barvah, kar olepša vsi hiši, v kateri se te jaslice postavi. Narejene so tako trpežljivo da trpijo ob primerni pažnji najmanj do deset let. Zložene in pakirane so v lepi trpežni baksi, v kateri se hranijo od leta do leta.

Zgornje jaslice stanejo s poštnino \$2.00

DRUGE MANJŠE JASLICE

ZELO LEPE JASLICE, tudi iz trdega papirja (Cardboards), trpežne za več let, stanjejo \$1.90
JASLICE SREDNJE OBLIKE, iz papirja, lepo umetno narejene, stanjejo 50c
MANJŠE OBLIKE, lepe umetne jaslice 35c
ZBIRKA PASTIRCEV za jaslice, ki se stavijo iz papirja 25c

Naročila se sprejema samo do 16. decembra, ker poznejšim naročilom ne bo mogoče nuditi točne dostave. Zato pozuri se vsak z naročilom takoj.

Naročniki jaslic naj navedo pri naročilu, kakšne jaslice želijo in za kakšno ceno, da jim bo mogoče po želji postreči. Po C. O. D. teh naročil ne pošiljamo, razven če želi tak naročnik stroške za C. O. D. nositi sam. Naročila pošiljate na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

Pisano polje

J. M. Trunk

Nočem kritizirati tistih krogov, ki se posebno med nami pehajo za bodočo Združeno Evropo. Taka Evropa bi morala biti demokratična, to stoji. Ampak o demokraciji more govoriti le tak, ki sam stoji na taki podlagi, materialistično pojmovanje pa nima take podlage, in kdor sam nima te podlage, je tudi nikomur ne mora dati, in če se pri tem še tako pridruže o demokraciji. Ako pride do podlage, bi moglo priti do Združene Evrope, na podlagi materializma bi hiša stala na pesku in se takoj sesula.

O taki uravnavi mislijo krogi, ki pač sami trpijo pod razmerami pri sedanjih borbi totalitarcev, in so se morali umakniti, da jih totalitarizem ni zadržal. Ali mislijo tudi na podlogo? Morda posamezni, splošno pa težko.

Najmanj mislijo na podlagi materialisti sami, saj hvalijo naprej in naprej le materializem in materialistično svetovno naziranje. Lepo pa bi se podala taka demokratična Združena Evropa. Ako se pri tem sklicujejo na naše Združene države, ne poznajo razmer v Evropi, niti ne razumejo Amerike. Vsak čevljev ne gre na vsako kopito, v Evropi so individualne posameznosti pri narodih, teh se ne more odstraniti, bi bilo tudi naravnost uničenje vse civilizacije, kak internacionalizem se ne bo nikoli uveljavil, bi prinesel le novo gorje, ampak prijeten sanj je tako internacionalno bratstvo, ampak tudi za izrazite internacionalce le — sanj.

V Zagrebu zdaj plešejo, kakor zagodejo v Berlinu. Tam zaukažejo antisemitsko polko. Nekaj dobrega antisemitizma Hrvatom ne bi škodovalo, ampak tudi sitna lahko postane ta roba. Pavelič, Kvaternik in menda še ena "glava" imajo Judinje za žene. Baje so postale katoličanke, več ne smem reči, ampak Berlin takih ne pozna, Jud mu je Jud. Well, naj se sami pogljajo.

Drugo je značilno. Kraigher je zapisal, da so slovenski petošolci klečali pred Nemkami, pozneje so jih tudi poročili, in to je bilo gorje, ker otroci slovenskega očeta in nemške matere so bili pogostoma že tedaj zagriženi naziji.

Izgleda, da je moralo biti na Hrvaškem tako, da so hrvaški dijaki poklekali pred — Judi-

njami. Izrednega ni nič na tem. Študent, ko je izštudiral, je bil reven ko cerkvena miš, vsak gleda za bogato nevesto, bogate neveste so imeli le Judje, toraj... Judinjo, dasi je krst nekaj izpremenil, pa nič ni izpremenil v Berlinu.

Stalin je Angleže malo v rebra sunil, ko je rekel, da bi bila druga fronta pomoč v borbi. Izgleda, da je dosti pomoči, ampak pomaganja ni nič. Well, Angleži so politični svetniki brez šajna in pomagajo tam, kjer je njim pomagano, ako potrebujejo pomoči, in pomoči bi prav nič ne potrebovali, ako bi Stalin Hitleru zavril vrat. Kaj takega razume že dete v zibelki, ako razume kaj o politiki in hoče malo o politiki jecljati. Politični svetniki morajo pa malo šajna obdržati tudi napram zunanjemu svetu, in tako so se od večnega piknikovanja v Londonu res odpravili, da grejo malo v Berlin na uro gledat. Kadar Nemci kam grejo na uro gledat, prej malo pogledajo, kakšno vreme bo, in tudi to robo imajo dobro preštudirano. Ali se Angleži kaj razumejo na vremenska prerokovanja, ne vem, ampak ko so piknikarji šli piknikat v Berlin, jih je zajela strahovita burja in kar 35 bombnikov je šlo fuč in Berlina menda še videli niso. Nočem zbadati, povedal bi le rad, da vojna ni piknikovanje, kakor so tudi Francozi šli v vojno, da si malo dolgčas preženejo, in se jim je želja izpolnila.

Tam pri Tarantu je bilo nekaj, da so Angleži Lahom nekaj ladij preluknjali. Silno so bobnali. Menda pa je to štoknilo Hitlera pod nos, in tako je poslal nekaj podmornic in takoj so Angleži izgubili morda desetkrat več, kolikor so oni Lahom preluknjali, in Francozi so se tako skorajžili, da pravijo, da se bodo z dušo telom pridružili k Hitleru.

Viš, kako je, če gre kdo na piknik, mesto da bi šel na vojsko.

Defense Savings Bonds, Series E, are available in denominations as low as \$25, maturity value, the cost of which is \$18.75. Ownership of Series E Bonds is limited to \$5,000 maturity value of Bonds issued in any one calendar year.

DR. J. E. URSICH

ZDRAVNIK
in
KIRURG

Urad:

1901 West Cermak Road
1-3 in 7-8 P. M. razun ob sredah
Tel. Canal 4918
CHICAGO

Residenčni tel.: La Grange 3966

ROJAKI SLOVENC!

KADAR želite okrasiti grobove svojih dragih, ne pozabite, da imate na razpolago lastnega rojaka.

Postavljam in izdelujem vse vrste nagrobne spomenike v vseh naselbinah države Illinois. Cene zmerne, delo jamčeno, potreba solidna. Se pripravam!

Kadarkoli nameravate kupiti nagrobni spominski kamen, pišite na podpisane za vsa pojasnila in za cene. V vašo korist bo.

Joseph Slapničar

SLOVENSKI KAMNOSEK
527 North Chicago Street,
JOLIET, ILL.
Telefon 2-4787

S prijateljem po svetu

Dober zanimiv list, ki daje pouk, je najboljši človekov prijatelj. Dober list bogati človekovo znanje. Dober zanimiv list dela vam tovarištvo ob dolgih zimskih večerih. Tak list bote imeli, če si naročite družinski mesečnik

NOVI SVET 1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

STANE LETNO SAMO \$2.00 — NAROČITE SI GA ŠE DANES!